

Лариса Цьовх,

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
доцент кафедри фізичного виховання,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів, Україна)

Larysa Tsovh,

PhD (Science in Physical Education and Sport),
Associate Professor,
Dotsent of the Department of Physical Education Lviv
Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine)
lara.tsiovkh@gmail.com
ORCID ID 0000-0003-1553-784X

Олександр Куспиш,

старший викладач кафедри фізичного виховання,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів, Україна)

Aleksandr Kuspish,

Senior Lecturer of the Department of Physical Education,
Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine)
pysankal@ukr.net

Ярослав Зубрицький,

старший викладач кафедри фізичного виховання,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів, Україна)

Yaroslav Zubritsky,

Senior Lecturer of the Department of Physical Education,
Lviv Polytechnic National University
(Lviv, Ukraine)
yaroslavzubr@gmail.com

Олена Рожко,

викладач кафедри фізичного виховання,
Національний університет «Львівська політехніка»
(м. Львів, Україна)

Elena Rozhko,

Senior Lecturer of the Department of Physical Education
Lviv Polytechnic National University
(Lviv Ukraine)
olena_baranyuk@ukr.net

ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ТРАНСФОРМАЦІЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ В АСПЕКТІ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ

Анотація. У статті досліджено питання потенціал трансформації фізичного виховання студентів в аспекті здоров'язбереження як одного з провідних напрямів розвитку системи фізичного виховання у закладах вищої освіти. Встановлено, що необхідність інноваційних нововведень визначає потребу докорінної зміни усього процесу фізичного виховання студентів, що зумовлено реорганізацією системи освіти України відповідно до європейських стандартів. Нова модернізаційна стратегія, як пріоритет реформування освітньої галузі, передбачає істотні зміни в педагогічній теорії та практиці фізичного виховання. Визначено, що збереження та зміцнення здоров'я студентської молоді під час навчання, поряд із забезпеченням належного рівня їхньої психофізичної готовності до професійної діяльності, – провідні завдання фізичного виховання у закладах вищої освіти. Наведено основні аспекти впровадження модернізаційних заходів у системі фізичного виховання студентів задля їхнього здоров'язбереження. За результатами наукової розвідки виокремлено: інтерактивні технології фізичного виховання, оптимізація, особистісно зорієнтований підхід, пріоритетне використання індивідуалізації та диференціації у заняттях, індивідуального вибору видів фізичної активності в усіх можливих формах фізичного виховання із залученням активної участі студентів та органічний синтез їхніх елементів. Установлено, що трансформації системи фізичного виховання через якісні зміни призводять до підвищення ефективності цього процесу, до здобуття кількісно і якісно нових результатів у цілому в аспекті здоров'язбереження студентів закладів вищої освіти. Визначено, що практична реалізація окреслених положень сприятиме вирішенню проблематики здоров'язбереження студентської молоді як стратегічно важливого напрямку освітньої політики нового українського суспільства.

Ключові слова: студент, фізичне виховання, здоров'язбереження, трансформація.

INNOVATIVE COMPONENT OF TRANSFORMATION OF THE SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS IN THE ASPECT OF HEALTHCARE

Abstract. The issues of innovative opportunities for the transformation of students' physical education in the aspect of health saving, as one of the leading directions in the development of the physical education system in higher education institutions the article examines. The new modernization strategy as a priority of reform envisages, first of all, significant changes in the pedagogical theory and practice of physical education. Among the main tasks of the university - solving the problem of supporting and strengthening the health of student youth, creating an atmosphere of health in their education system. The purpose of the work is to identification and justification of innovative directions of transformation of the physical education system of students of university, aimed at their health saving. Research methods: theoretical analysis, systematization, comparison of different views on the problem under study, generalization of scientific and methodological and specialized literature data. That the need for innovative innovations determines the need for a radical change in the entire process of physical education of students, due to the reorganization of the educational system of Ukraine in accordance with European standards it is established. The main aspects of the implementation of modernization processes in the system of physical education of students for their health care are presented. The value of innovation lies in the use of new techniques and methods of physical education aimed at shaping students' health care needs and skills have been identified. The following are distinguished: interactive technologies of physical education, optimization, a personality-oriented approach, the priority use of individualization and differentiation in classes, the individual choice of types of physical activity in all possible forms of physical education with the active participation of students and the organic synthesis of their elements, according to the results of a scientific study. The practical implementation of a certain contribution to solving the problems of health saving of students, was determined.

Keywords: student, physical education, health saving, transformation.

ВСТУП

Постановка проблеми. Реалії сьогодення, пов'язані із здоров'язбереженням студентства у нашій країні, викликають занепокоєння з огляду на слабкий потенціал державних навчальних інституцій. Нині система фізичного виховання вищої освіти в Україні опинилася перед низкою дестабілізаційних тенденцій, одна із яких стосується того, що сформовані багаторічною практикою попередніх періодів моделі виявились не дієвими (Грибан, Г.П., 2014, с. 22). Вказане підтверджується результатами наукових досліджень (Круцевич, Т.Ю., & Пангелова, Н.Є., 2016, с. 111; Кузнецова, О.Т., 2018, с. 31), згідно з якими у закладах вищої освіти (ЗВО) перманентно збільшується кількість студентів із відхиленнями у стані здоров'я. Це засвідчує існування тенденції до погіршення здоров'я носіїв інтелектуального потенціалу країни, а відтак стану соціальної політики держави. Значною мірою це зумовлено низькою ефективністю традиційних підходів до організації, формування і реалізації змісту фізичного виховання у ЗВО (Грибан, Г.П., 2019, с. 338; Тимошенко, О.В., & Дьоміна, Ж.Г., 2016; с. 6; Корягін, В., 2018, с. 35).

Учасники парламентських слухань «Молодь за здоровий спосіб життя» відзначають, що в окремих аспектах роботи щодо формування здорового способу життя становище залишається дуже складним, а іноді – навіть загрозливим для національної безпеки України (Носко, М.О., Гаркуша, С.В., & Воєділова, О.М., 2014, с. 44). Проблема здоров'язбереження студентів стала одним із чинників, що зумовили реформу вітчизняної освіти (Приходько, В.В., 2010, с. 52). Це викликає необхідність вирішення найактуальніших питань галузі вищої школи – забезпечення формування здорової особистості, що визначає загальний рівень економічного й соціального статусу країни й окреслює тенденцію пошуків у розв'язанні цього питання.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Погіршення стану здоров'я студентської молоді є однією із актуальних проблем освітньої галузі. Забезпечення належного стану здоров'я молоді неможливо розглядати поза контекстом фізичного виховання у ЗВО (Аникієєв, Д.М., 2015, с. 4). Визначено (Корягін, В., 2018, с. 17), що саме фізичне виховання посідає належне місце в педагогічній теорії та практиці й, як функція загальної педагогіки, є по суті технологією забезпечення здоров'я.

Згідно з поглядами науковців (Тимошенко, О.В., & Дьоміна, Ж.Г., 2016; с. 6), створення оновленої системи, перехід від архаїчних методик до передових методів супроводу фізичного виховання відповідає сучасному освітньому розвитку. В аспекті фізичного виховання молоді як осередку інноваційного педагогічного руху висвітлюють проблему вітчизняні й зарубіжні вчені: Грибан Г.П., Круцевич Т.Ю., Пангелова Н.Є., Корягін В., Кузнецова О.Т., Тимошенко О.В., Дьоміна Ж.Г., Bergier V., Tsos A., Bergier J.

Упродовж останніх років проведено чимало наукових досліджень, присвячених удосконаленню системи фізичного виховання студентів на основі нововведень. Наукові праці (Грибан, Г.П., 2019; с. 340; Носко, М.О., Гаркуша, С.В., & Воеділова, О.М., 2014, с. 176; Приходько, В.В., 2010, с. 128) свідчать, що однією з найважливіших напрямів розвитку системи фізичного виховання є удосконалення технологій здоров'язбереження. Авторські погляди на необхідність упровадження новітніх технологій у процес здоров'язбереження студентів засобами фізичного виховання, представлено у працях Грибана Г.П., Круцевич Т.Ю., Пангелової Н.Є., Корягіна В., Кузнецової О., Shuba L., Shuba V.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета статті – виявлення та обґрунтування інноваційних напрямів трансформації системи фізичного виховання студентів ЗВО задля їхнього здоров'язбереження.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У процесі написання статті використано такі загальнонаукові методи: теоретичний аналіз, систематизація, порівняння різних поглядів на досліджувану проблему, узагальнення даних науково-методичної та спеціальної літератури.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для здійснення наукової розвідки насамперед зазначимо, що відповідно до нормативних документів фізичне виховання є одним із пріоритетних напрямів сучасної педагогічної практики вищої школи (Національна доктрина розвитку фізичної культури і спорту (2004); Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012–2016 роки» (2011); Закон України «Про вищу освіту» (2014) (Корягін, В., 2018, с. 5; Приходько, В.В., 2010, с. 7).

Необхідність трансформації системи фізичного виховання зумовлена й реорганізацією системи освіти України відповідно до європейських стандартів. Це цілком співзвучно із найактуальнішими тенденціями розвитку галузі: Міністерством освіти і науки України визначено та схвалено стратегічні напрями модернізації системи фізичного виховання молоді у навчальних закладах з урахуванням міжнародного досвіду і вітчизняних реалій з метою формування здоров'я молодого покоління, збереження генофонду нації та зміцнення обороноздатності держави (Корягін, В., 2018, с. 6).

Серед основних завдань діяльності ЗВО – вирішення проблеми підтримки та зміцнення здоров'я студентської молоді, створення атмосфери здоров'язбереження в системі їхнього навчання, надання соціально-психологічної фізкультурно-оздоровчої допомоги. Перелічене вимагає удосконалення системи заходів із впровадження і забезпечення прав молоді, що чітко визначено у Конституції України та Законі України «Про вищу освіту» (Євтух, М.Б., Волощук, І.С., 2008, с. 71).

Закон України «Про вищу освіту» вимагає забезпечити не лише збереження та зміцнення здоров'я студентської молоді у навчальному середовищі, але і його формування. Вирішення цього завдання можливе не лише шляхом виховання і розвитку навичок здорового способу життя, переконання, певності у власній спроможності досягти певного рівня здоров'я, усвідомленого ставлення щодо його формування шляхом здоров'язбережувальної поведінки, але й вміння використовувати засоби здоров'язбережувальних технологій.

Ми підтримуємо твердження (Грибан, Г.П., 2019; с. 35; Кузнецова, О.Т., 2018, с. 75), що прогрес в галузі знань теорії і методики фізичного виховання, збільшення у ній значущості наукової складової вимагає розробки сучасних технологій фізичного виховання, які забезпечать вирішення головного завдання цієї системи – сформулювати ставлення до здоров'я як найважливішої цінності, дати необхідні для життя кожного студента знання з валеології, навчити дотримуватися здорового способу життя, а відтак забезпечити формування здорової особистості.

Нова модернізаційна стратегія, як пріоритет реформування, передбачає передусім істотні зміни в педагогічній теорії та практиці фізичного виховання. При цьому прерогативним керунком визначено необхідність якісних змін у змісті всіх його ланок, скерованих на здоров'язбереження студентства як стратегічного ресурсу країни.

Не можна не зважати на те, що сучасний етап реорганізації фізичного виховання у системі вищої освіти як важливої ланки соціальної політики характеризується потужними еволюційними змінами. Підтримуємо провідну думку вчених (Тимошенко, О.В., & Дьоміна, Ж.Г., 2016; с. 6; Shuba, L., & Shuba, V., 2017, с. 313) про те, що інформатизація сучасної освіти зумовлює потребу розроблення нової моделі фізичного виховання, заснованої на міждисциплінарних інтеграційних процесах застосування інноваційних технологій. Отож, необхідність нововведень визначає потребу докорінної зміни усього процесу фізичного виховання студентів. Насамперед це передбачає пошук та розробку нових інноваційних технологій. В основі інноваційних педагогічних технологій – ключове уявлення про

інновацію, що передбачає оновлення, зміну, інтеграцію нового (Приходько, В.В., 2010, с. 71). У нашій інтерпретації воно передбачає нововведення, скеровані на здоров'язбереження студентства задля поліпшення ходу і результатів цілісного процесу фізичного виховання студентів.

Разом з тим при побудові інноваційних здоров'язберігаючих технологій слід ураховувати, що психофізичний стан студентів – це складна динамічна система з великою кількістю внутрішньоструктурних зв'язків. Успішність існування таких систем під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників заснована на стійких співвідношеннях, які формуються у студентів під впливом фізичного виховання.

У цьому аспекті варто взяти до уваги теоретичні засади інновацій у фізичному вихованні, погляди на які викладено у низці праць (Грибан, Г.П., 2019; Корягін, В., 2018; Приходько, В.В., 2010; Тимошенко, О.В., & Дьоміна, Ж.Г., 2016; Shuba, L., & Shuba, V., 2017). Маємо підкреслити, що нині спостерігається перманентна еволюція новітніх електронних комунікацій, які використовуються в освітній діяльності, сприяючи підвищенню її ефективності. Пріоритетним напрямом розвитку галузі стає впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), зокрема технологій та засобів мобільного навчання, що забезпечують удосконалення освітнього процесу, доступність та ефективність навчальних технологій.

Точка зору автора (Корягін, В., 2018, с. 423), що нам імпонує, полягає у тому, що інтеграцією конкретизації, аналізу та конклюдії сукупності інформації в аспекті найновіших наукових досягнень можна створити уявлення про новітні тенденції у цій галузі знань. Підтримуємо думку дослідників (Носко, М.О., Гаркуша, С.В., & Воєділова, О.М., 2014, с. 195), що в умовах глобалізації, стрімкого поширення та інтенсивного використання ІКТ, активне впровадження результатів наукових досліджень, в основу якого покладено тенденції міжнародного досвіду, забезпечує підґрунтя для використання продуктивних ідей при побудові інноваційних здоров'язберігаючих технологій.

Нам імпонує думка (Приходько, В.В., 2010, с. 87), що інновацією можна вважати кінцевий результат, який відображається у створенні нового змісту, методів, форм організації процесу формування простору здоров'язбережування з використанням новітніх наукових досягнень. Що відповідає ідеям (Корягін, В., 2018, с. 430; Кузнецова, О.Т., 2018, с. 312; Bergier, V., Tsos, A., & Bergier, J., 2014, с. 615) щодо впровадження інноваційних технологій у навчальний процес із фізичного виховання, як провідного напрямку розвитку і вдосконалення навчальних програм.

Маємо підкреслити, що інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – характерні переваги цих технологій, котрі зумовлюють доцільність їхнього застосування. Необхідність використання ІКТ визначається тим, що активне й ефективне їхнє впровадження є важливим чинником формування оновленого змісту занять, що відповідає вимогам процесу модернізації традиційної системи.

Нині ІКТ активно впливають на якість фізичного виховання студентів, оскільки змінюють схему передавання знань. Вони пов'язані із застосуванням комп'ютерів і телекомунікацій, спеціального устаткування, програмних та апаратних засобів, систем обробки інформації тощо. Інтеграція ІКТ як чільного чинника модернізації фізичного виховання призводить до появи нового покоління інформаційних освітніх технологій, що дають змогу істотно підвищити якість здоров'язберігаючих процесів.

Не можна не погодитися (Грибан, Г.П., 2019, с. 340), що значення інновацій полягає у використанні нових прийомів і методів фізичного виховання, скерованих на формування у студентів потреб і навичок здоров'язбереження. Ми повністю підтримуємо пошук шляхів підвищення ефективності фізичного виховання студентів ЗВО, як головного чинника їхнього здоров'язбереження. У цьому контексті ми долучаємось до думки (Кузнецова, О.Т., 2018, с. 172), що значною мірою підвищити дієвість цього процесу можна шляхом коректування технологій реалізації фізичного виховання студентів. Переконалим є твердження (Корягін, В., 2018, с. 441) про те, що до інновацій зараховують не просто створення технологій, а й сутнісні зміни, які виявляються в новому способі діяльності, що забезпечує ефективність процесу фізичного виховання.

Окремої уваги заслуговує погляд на механізм реалізації інноваційних технологій як цілісної системи, що має визначатися єдністю усіх її структурних складових, а гнучкість і реактивність цієї системи, необхідні для своєчасної адаптації до динамічних викликів, мають забезпечуватися шляхом своєчасної корекції педагогічних впливів у ході фізичного виховання студентів. Усі складники технології повинні функціонувати у належній, скерованій на кінцевий результат, узгодженій єдності (Грибан, Г.П., 2014, с. 307).

Інноваційна технологія фізичного виховання студентів повинна давати можливість визначити її результативність. Критерієм ефективності запропонованих положень слугує підсумковий аналіз динаміки параметрів психофізичного стану студентів у процесі їхнього фізичного виховання.

В аспекті нашого дослідження нам імпонує думка (Круцевич Т.Ю., & Пангелова, Н.Є., 2016, с. 112) щодо необхідності формування у студентів усвідомленого прагнення до самостійного фізичного вдосконалення шляхом активізації власного фізичного виховання через інноваційні ІКТ. Це передбачає використання комп'ютерних програмно-методичних ресурсів, мультимедійних видань, електронних лекцій, баз академічних та навчально-методичних праць, презентацій, комп'ютерних програм тощо для збільшення обсягу самостійної роботи студентів. Є впевненість у тому, що таким шляхом можливо забезпечити набуття студентами умінь та навичок самовиховання та самоосвіти, скерованих на їхнє здоров'язбереження. Не можна не погодитися, що такі дії сприятимуть підвищенню мотивації до здоров'язбереження. Цьому беззаперечно сприятиме й перманентна діагностика фізичного стану студентів та контролю за виконанням ними індивідуальних завдань (Кузнецова, О.Т., 2018, с. 204)

Безсумнівно, що інтерактивність, інтенсифікація освітнього процесу, зворотний зв'язок – характерні переваги інформатизації процесу оволодіння теоретичними основами здоров'язбережувальних технологій, які зумовлюють доцільність їхнього застосування.

За нашим переконанням, чільним напрямом реалізації інноваційного підходу задля здоров'язбереження студентів є модернізація системи цієї освіти шляхом пріоритетного використання індивідуалізації та диференціації навчання, вибору видів фізичної активності, відповідних соціально-психологічному та морфофункціональному статусу студентів, стилю та способу їх життя. Це також вимагає сталого цільового спрямування у свідомості студентів на самоудосконалення. Із даних позицій розробка та впровадження інноваційних технологій у процесі здоров'яформування студентів насамперед повинні бути орієнтовані на особистість, яка розвивається. Відповідно до сучасних тенденцій розвитку освіти (Євтух, М. Б., Волощук, І.С., 2008, с. 72), цей процес повинен враховувати позицію студента і здійснюватися за принципом зворотного зв'язку.

Розбудова системи освіти в Україні потребує сьогодні нових, виважених, науково обґрунтованих підходів, які дали б можливість з'ясувати, проаналізувати та практично розв'язати проблеми здоров'язбереження українського студентства, що накопичилися протягом останніх десятиліть з урахуванням специфічних соціально-економічних детермінант. Переконливі судження (Носко, М.О., Гаркуша, С.В., & Воеділова, О.М., 2014, с. 188), що перспективним у цьому напрямі є виявлення варіантів фізичної активності, які для конкретного студента є оптимальними з урахуванням їхніх особистих пристрастей. На цій підставі фахівець рекомендує конкретний вид спорту, і після занять студент займається цим спортом у формі позаакадемічної фізкультурної діяльності.

Можливість студентам здійснювати й самостійні заняття обраними видами спорту, як відомо, є однією з основних вимог Болонського процесу. Доречність такого напрямку фізичного виховання у ЗВО засвідчена у працях Грибана Г.П., Кузнецової О.Т., Корягіна В.М. Надання спортивної спрямованості фізичного виховання у ЗВО відповідно уподобанням студентів є провідним підходом до організації і реалізації змісту фізичного виховання студентської молоді в країнах Європейського Союзу (Корягін, В., 2018, с. 21).

До напрямів трансформації системи фізичного виховання студентів ЗВО, скерованих на їхнє здоров'язбереження відносимо: інтерактивні технології фізичного виховання, оптимізація, особистісно зорієнтований підхід, пріоритетне використання індивідуалізації та диференціації у заняттях, індивідуального вибору видів фізичної активності в усіх можливих формах фізичного виховання із активною участю студентів та органічний синтез цих елементів.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Освітні інноваційні тенденції зумовлюють появу новітніх підходів до організації фізичного виховання студентів ЗВО випереджувального характеру, які скеровані на підготовку працеспроможних фахівців з високим рівнем здоров'я. Інтеграція інноваційних технологій є пріоритетним напрямом забезпечення сучасного поступу у фізичному вихованні студентів задля їхнього здоров'язбереження. Трансформація системи фізичного виховання через якісні модернізаційні зміни призводить до підвищення ефективності цього процесу, до здобуття кількісно і якісно нових результатів у цілому в аспекті здоров'язбереження студентів ЗВО. Важливою запорукою успішної інтеграції інноваційних технологій є їхнє комплексне використання. Перспективи подальших досліджень заявленої проблеми вбачаємо у вивченні процесу практичного використання новітніх технологій у фізичному вихованні студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Грибан, Г.П. (2014). Методична система фізичного виховання студентів: монографія. Житомир: Вид-во «Рута».
- Грибан, Г.П. (2019). Управління фізкультурно-оздоровчою діяльністю студентів в умовах трансформації України в європейський освітній простір. *Фізична культура, спорт та здоров'я нації*, 8. 336-341.
- Євтух, М. Б., Волощук, І.С. (2008). Забезпечення якості вищої освіти – важлива умова інноваційного розвитку держави і суспільства. *Педагогіка і психологія*, 1. 70-74.
- Корягін, В. (2018). Фізичне виховання студентів. Львів: Видавництво Львівської політехніки.
- Круцевич, Т.Ю., & Пангелова, Н.Є. (2016). Сучасні технології щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах. *Спортивний вісник Придніпров'я*, 3. 109-114.
- Кузнецова, О.Т. (2018). Оздоровчі технології у фізичному вихованні студентів : теорія, методика, практика : монографія. Рівне: Волинські обереги.
- Носко, М.О., Гаркуша, С.В., & Воеділова, О.М. (2014). Здоров'язбережувальні технології у фізичному вихованні: монографія. К.: СПД Чалчинська Н.В.
- Приходько, В.В. (2010). Інноваційна реформа вищої освіти в сучасній Україні. Дніпропетровськ : Пороги.
- Тимошенко, О.В., & Дьоміна, Ж.Г. (2016). Як модернізувати національну систему фізичного виховання? Сучасний освітній вимір. *Освіта. Всеукр. громадсько-політичний тижневик*, 15(5710), 6.
- Anikieiev, D.M. (2015). Criteria of effectiveness of students' physical education system in higher educational establishments. *Physical education of students*, 5. 3-8. URL: <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2015.0501>.
- Ayers, S.F. (2004). High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge. *Research Quarterly for Exercise and Sport*, 75(3). 272-287. URL: <https://doi.org/10.1080/02701367.2004.10609160>.
- Bergier, B., Tsos, A., & Bergier, J. (2014). Factors determining physical activity of Ukrainian students. *Annals of Environmental Medicine*, 21(3). 613-616.
- Shuba, L., & Shuba, V. (2017). Modernization of physical education of student youth. *Physical education of students*, 21(6). 310-316. URL: <https://doi.org/10.15561/20755279.2017.0608>.

REFERENCES

- Gryban, G.P. (2014). *Metodychna sy'stema fizychnogo vy'xovannya studentiv: monografiya. Zhy'tomy'r: Vy'd-vo «Ruta».*
- Gryban, G.P. (2019). *Upravlinnya fizkul'turno-ozdorochoyu diyal'nistyu studentiv v umovax transformaciyi Ukrainy v yevropejs'kyj osvithnij prostir. Fizychna kul'tura, sport ta zdorov'ya nacyi, 8. 336-341.*
- Yevtux, M. B., Voloshuk, I.S. (2008). *Zabezpechennya yakosti vy'shhoyi osvity – vazhly'va umova innovacijnoho rozvy'tku derzhavy i suspil'stva. Pedagogika i psy'xologiya, 1. 70-74.*
- Koryagin, V. (2018). *Fizy'chne vy'xovannya studentiv. L'viv: Vy'davny'ctvo L'vivs'koyi politexny'k.*
- Krucevy'ch, T.Yu., & Pangelova, N.Ye. (2016). *Suchasni tehnologiyi shhodo organizaciyi fizychnogo vy'xovannya u vy'shhy'x navchal'ny'x zakladax. Sporty'vny'j visny'k Pry'dniprov'ya, 3. 109-114.*
- Kuznyeczova, O.T. (2018). *Ozdorovchi tehnologiyi u fizychnomu vy'xovanni studentiv : teoriya, metody'ka, prakty'ka : monografiya. Rivne: Voly'ns'ki oberegy'.*
- Nosko, M.O., Garkusha, S.V., & Voyedilova, O.M. (2014). *Zdorov'yazberezhual'ni tehnologiyi u fizychnomu vy'xovanni: monografiya. K.: SPD Chalchy'ns'ka N.V.*
- Pry'xod'ko, V.V. (2010). *Innovacijna reforma vy'shhoyi osvity v suchasnij Ukraini. Dnipropetrovs'k : Porogy'.*
- Ty'moshenko, O.V., & D'omina, Zh.G. (2016). *Yak modernizuvaty' nacional'nu sy'stemu fizychnogo vy'xovannya? Suchasny'j osvithnij vy'mir. Osvita. Vseukr. gromads'ko-polity'chny'j ty'zhnev'y'k, 15(5710), 6.*
- Anikieiev, D.M. (2015). *Criteria of effectiveness of students' physical education system in higher educational establishments. Physical education of students, 5. 3-8. <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2015.0501>.*
- Ayers, S.F. (2004). *High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge. Research Quarterly for Exercise and Sport, 75(3). 272-287. <https://doi.org/10.1080/02701367.2004.10609160>.*
- Bergier, B., Tsos, A., & Bergier, J. (2014). *Factors determining physical activity of Ukrainian students. Annals of Environmental Medicine, 21(3). 613-616.*
- Shuba, L., & Shuba, V. (2017). *Modernization of physical education of student youth. Physical education of students, 21(6). 310-316. <https://doi.org/10.15561/20755279.2017.0608>*

*Статтю подано до редколегії 15.04.2020 р.
Рекомендовано до друку 06.05.2020 р.*